

Praksisnotat om støtte til køb af bil

Til brug for temamøde uge 25 2020

Indhold

- I. Lovgrundlag
- II. Personkreds
- III. Kørselsbehov
- IV. Sociale forhold
- V. Udmåling af støtten til køb af bil
- VI. Afgiftsfritagelse
- VII. Genbevilling af bil
- VIII. Tilskud til særlige indretninger
- IX. Praksis – Ankestyrelsens principmeddelelser
- X. De konkrete mødesager

I. Lovgrundlag

Praksisnotatet baserer sig på lov nr. 798 af 7. august 2019 om social service (serviceloven), bekendtgørelse nr. 1252 af 20. november 2017 om støtte til køb af bil efter serviceloven (bilbekendtgørelsen) med de ændringer der følger af bekendtgørelse nr. 215 af 8. marts 2018 om ændring af bekendtgørelse om støtte til køb af bil efter serviceloven og vejledning nr. 10326 af 18. december 2017 om støtte til køb af bil og individuel befordring.

Uddrag af serviceloven

§114. Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til køb af bil til personer med en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der i væsentlig grad

- 1) vanskeliggør muligheden for at opnå eller fastholde et arbejde uden brug af bil,

2) vanskeliggør muligheden for at gennemføre en uddannelse uden brug af bil eller

3) forringer evnen til at færdes, i tilfælde hvor personen har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil.

Stk. 2. Støtten efter stk. 1 ydes som et rentefrit lån inden for en ramme på 195.000 kr. (2020-prisniveau).

Stk. 3. Overstiger prisen på den billigst egnede bil lånerammen i stk. 2, ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af forskellen mellem lånerammen og prisen på den billigst egnede bil.

Stk. 4. Social- og indenrigsministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om

1) betingelserne for at opnå støtte efter stk. 1 og 3 og om vilkårene for støtte, herunder regler om personkredsen, som er berettiget til at opnå støtte,

2) fremgangsmåden i forbindelse med afprøvning og valg af bil, herunder om private aktørers deltagelse heri,

3) tilbagebetaling af lån og indkomstgrundlaget for tilbagebetalingen og om henstand med tilbagebetaling og eftergivelse af lån til bil som følge af manglende betalingsevne og som følge af frakendelse i forbindelse med ændringer i den fysiske eller psykiske funktionsevne eller forhold, der knytter sig dertil,

4) adgangen til at modtage støtte til udskiftning af en bil, hvortil der er ydet støtte, jf. stk. 1-3, herunder regler om fremgangsmåden i forbindelse med genbevilling af støtte til køb af bil og om anvendelse af provenu ved afhændelse af en bil, der tidligere er ydet støtte til, herunder i forbindelse med genbevilling af støtte til køb af en bil,

5) støtte til nødvendig indretning m.v., herunder i hvilket omfang ansøgeren selv skal betale en del af udgiften til indretningen,

6) i hvilket omfang der kan ydes tilskud til betaling af køreundervisning m.v.,

7) støtte til personer, der ved indrejse her i landet medbringer en bil, og

8) i hvilket omfang et barn eller en ung under 18 år, som er omfattet af personkredsen, jf. stk. 1, og som anbringes uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, kan bevare støtte til køb af bil eller få bevilget støtte til køb af bil.

§ 115. Det er en forudsætning for støtte efter §§ 112, 113, 113 b og 114, at hjælpemidlet, forbrugsgodet eller bilen ikke kan bevilges efter anden lovgivning.

Uddrag af bilbekendtgørelsen

Helbreds-, erhvervs-, uddannelses- og aktivitetsbetingelser for støtte til køb af bil

§ 1. Efter § 114, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen yde støtte til køb af bil til personer med en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der i væsentlig grad

- 1) vanskeliggør muligheden for at opnå eller fastholde et arbejde uden brug af bil,
- 2) vanskeliggør muligheden for at gennemføre en uddannelse uden brug af bil, eller
- 3) forringer evnen til at færdes i tilfælde, hvor personen har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil.

Stk. 2. I vurderingen af, om der er tale om en varigt nedsat funktionsevne, indgår:

- 1) at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og
- 2) at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne.

§ 2. Støtte til køb af bil ydes på grundlag af en samlet vurdering af ansøgerens helbredsmæssige og sociale forhold samt ansøgerens manglende evne til at færdes, jf. stk. 2 og 3. I vurderingen indgår også oplysninger om ansøgerens daglige kørselsbehov og en vurdering af, om støtte til køb af bil i væsentlig grad vil gøre ansøgeren selvhjulpent.

Stk. 2. I vurderingen af ansøgerens helbredsmæssige forhold, jf. stk. 1, skal der lægges vægt på de objektive lægelige fund, lægelige udtalelser, oplysninger om lidelsens udvikling og forværring inden for en overskuelig tid, ansøgerens evne til at færdes, herunder gangdistance og anden form for nedsat mobilitet, og om der foreligger et særligt skånebehov.

Stk. 3. I vurderingen af ansøgerens sociale forhold, jf. stk. 1, skal der lægges særlig vægt på ansøgerens samlede situation, herunder elementer i ansøgerens familie-, erhvervs- og uddannelsesmæssige forhold der har betydning for ansøgerens funktionsnedsættelse og dens betydning for ansøgerens daglige kørselsbehov.

Stk. 4. I vurderingen af ansøgerens daglige kørselsbehov, jf. stk. 1 og 3, og § 1, stk. 1, skal der lægges vægt på, at kørselsbehovet har et sådant omfang, at bevilling af bil i væsentlig grad kompenserer for ansøgerens nedsatte funktionsevne. Ansøgeren skal have aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil. Aktivitetsniveauet skal som udgangspunkt svare til, hvad der er sædvanligt for en jævnaldrende person uden funktionsnedsættelse med en i øvrigt tilsvarende livssituation.

Stk. 5. I vurderingen af, om ansøgeren bliver selvhjulpnen i væsentlig grad ved bevilling af bil, jf. stk. 1, skal der, hvis ansøgeren ikke selv kan føre bilen, lægges vægt på, at ansøgeren har en anden person til at køre for sig, f.eks. ægtefælle, samlever, chauffør m.v., og at denne er til rådighed i et sådant omfang, at det samlede daglige kørselsbehov kan dækkes herved.

§ 3. Det er en betingelse for at opnå støtte, at der er behov for kørsel:

- 1) til og fra et arbejde, hvor ansøgeren skaffer sig et væsentligt bidrag til sin og eventuelle families forsørgelse,
- 2) til og fra en uddannelse, der ud fra et overordnet tilrettelagt uddannelsesforløb sigter mod fremtidige arbejds- og indtægtsmuligheder, eller
- 3) der i væsentlig grad kan afhjælpe følgerne af ansøgerens funktionsnedsættelse.

Stk. 2. Ved vurderingen af, om ansøgeren efter stk. 1, nr. 1, skaffer sig et væsentligt bidrag til sin og/eller familiens forsørgelse, indgår elementer som arbejdets karakter og varighed, arbejdstidens længde, og hvorledes arbejdstiden er fordelt på ugens dage.

§ 5. Der ydes ikke støtte, hvis ansøgerens samlede kørselsbehov ud fra en vurdering af alder, almentilstand og forholdene i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan tilgodeses ved andre ordninger, herunder ordninger om individuel handicapkørsel etableret efter lov om trafikskaber.

Stk. 2. I vurderingen af, om ansøgeren er i stand til at benytte offentlige transportmidler eller andre transportordninger, indgår de helbredsmæssige forholds indvirkning på ansøgerens evne til at færdes. Desuden indgår det i vurderingen, hvis den nedsatte funktionsevne nødvendiggør, at der tages særlige hensyn f.eks. på grund af udtrætning eller risiko for forværring af funktionsevnen.

§ 6. Hvis det under hensyn til ansøgerens alder og almentilstand må anses for betænkeligt at yde støtte til køb af bil, som ansøgeren selv skal føre, skal der rettes henvendelse til politiet for at få en nærmere vurdering af ansøgerens egnethed til at føre en bil.

Udmåling af støtten

§ 7. Hvis betingelserne for støtte til køb af bil efter §§ 1-5 er opfyldt, ydes støtten til den billigste bil, som er egnet, set i forhold til ansøgerens behov. Støtten ydes som et rentefrit lån på indtil 195.000 kr. inkl. moms (2020-prisniveau), dog højst bilens købesum.

Stk. 2. Hvis prisen på den billigst egnede bil overstiger den fastsatte låneramme på 195.000 kr.(2020-prisniveau), ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af forskellen mellem den fastsatte låneramme på 195.000 kr. (2020-prisniveau), og prisen på den billigst egnede bil.

Stk. 3. Egnethedsvurderingen efter stk. 1 og 2 er en helhedsvurdering. I vurderingen indgår ansøgerens samlede behov, herunder behovet for særlige indretninger i bilen.

Stk. 4. Særlige indretninger, som bilen efterfølgende forsynes med på grund af ansøgerens helbredstilstand, og automatisk transmission, som bilen er forsynet med fra fabrikken, ydes som tilskud, jf. § 13. Tilskud til automatisk transmission fratrækkes i bilens pris, før lånet udmåles.

Afgiftsfritagelse

§ 10. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om fritagelse for afgifter, jf. stk. 2 og 3, når det vurderes, at ansøgeren er berettiget til støtte til køb af bil efter § 114 i lov om social service og §§ 1-5 i denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Efter § 16, stk. 1, i lov om vægtafgift af motorkøretøjer m.v. fritages personer med varigt nedsat funktionsevne, som efter lov om social service kan opnå støtte til køb af bil, for vægtafgift og tillægsafgift for privat anvendelse. Afgiftsfritagelsen gælder kun, så længe køretøjet er registreret for og benyttes af den pågældende.

Stk. 3. Efter § 7, stk. 1 og 3, i brændstofforbrugsafgiftsloven fritages personer med varigt nedsat funktionsevne, som efter lov om social service kan opnå støtte til køb af en bil, for afgift efter brændstofforbrugsafgiftsloven, hvis bilen er benzindreven. Er bilen dieseldreven, betales udligningsafgift efter de i § 3, stk. 1, under B, fastsatte afgifter i brændstofforbrugsafgiftsloven. Afgiftsfritagelsen gælder kun, så længe køretøjet er registreret for og benyttes af pågældende.

Lån til genbevilling af bil og forenklet procedure

§ 11. Der kan tidligst ydes støtte til genbevilling af bil 8 år efter registreringen af en bil, hvortil der er ydet støtte, jf. § 7, stk. 1 og 2, jf. dog stk. 2. Ansøgeren kan indgive ansøgning om genbevilling efter 7 år, således at kommunalbestyrelsen allerede fra dette tidspunkt kan påbegynde sagsbehandlingen.

Stk. 2. Der kan ydes støtte inden udløbet af den i stk. 1 nævnte periode på 8 år,

- 1) når det ved erklæring fra en synsvirksomhed dokumenteres, at udskiftning af bilen er nødvendig,
- 2) når bilen er totalskadet,
- 3) når bilen ikke længere er egnet på grund af en ændring af ansøgerens funktionsevne,

4) når bilen ikke kan repareres, eller

5) når det ved erklæring fra en synsvirksomhed dokumenteres, at udgifterne til reparation af bilen vil være uforholdsmæssigt store.

Stk. 3. Ved genbevilling efter stk. 1 kan kommunalbestyrelsen anvende en forenklet sagsbehandlingsprocedure, hvor afgørelse træffes uden, at der indhentes yderligere oplysninger i forbindelse med ansøgning og genbevilling af bil. Proceduren kan anvendes, hvis ansøgerens funktionsnedsættelse og kørselsbehov i al væsentlighed er uændret, siden kommunalbestyrelsen sidst traf afgørelse om støtte til køb af bil, og ansøgeren underskriver en tro og love-erklæring herom.

Tilskud til særlige indretninger

§ 13. Der kan ydes tilskud til nødvendig indretning af en bil, uanset om der kan ydes støtte til køb af bil efter §§ 1-5, hvis

1) politiet har stillet krav om det,

2) hvis ansøgerens helbredsforhold i øvrigt taler for det, eller

3) hvis det letter ansøgerens placering i bilen.

Stk. 2. Tilskud til automatisk transmission udgør den faktiske udgift til transmissionen, dog maksimalt 26.952 kr. (2020-prisniveau). Tilskuddet er betinget af, at bilen er under 1 år gammel og er forsynet med automatisk transmission fra fabrikken.

Stk. 3. Tilskud efter stk. 1 og 2 kan ydes til flere inden for samme husstand. Tilskud er betinget af, at bilen tilhører ansøgeren eller en anden person inden for husstanden.

Stk. 4. Hjælp til reparation, udskiftning og afmontering af nødvendig indretning efter stk. 1, nr. 1-3, og stk. 2 ydes efter behov.

Stk. 5. Der ydes ikke efter servicelovens § 114 hjælp til udgifter, som følger af brug af den særlige indretning, f.eks. til rengøring eller vedligeholdelse.

Tilskud til genbevilling af automatisk transmission

§ 14. Der kan tidligst ydes nyt tilskud til automatisk transmission 8 år efter, at det sidste tilskud, jf. § 13, stk. 1, er givet, jf. dog stk. 2. Ansøgeren kan indgive ansøgning om genbevilling efter 7 år, således at kommunalbestyrelsen allerede fra dette tidspunkt kan påbegynde sagsbehandlingen.

Stk. 2. Der kan ydes tilskud til automatisk transmission inden 8 år efter, at det sidste tilskud er givet,

1) når bilen ikke længere er egnet på grund af en ændring af ansøgerens funktionsevne,

- 2) når ansøgeren har været nødt til at udskifte sin bil af helbredsmæssige årsager,
- 3) når ansøgeren har været nødt til at udskifte sin bil af hensyn til sin familiesituation,
- 4) når det ved erklæring fra en synsvirksomhed dokumenteres, at udskiftning af bilen er nødvendig,
- 5) når bilen er totalskadet,
- 6) når bilen ikke kan repareres,
- 7) når det ved erklæring fra en synsvirksomhed dokumenteres, at udgifterne til reparation af bilen vil være uforholdsmæssigt store,
- 8) når den automatiske transmission ikke kan repareres, eller
- 9) når det ved erklæring fra en synsvirksomhed dokumenteres, at udgifterne til reparation af den automatiske transmission vil være uforholdsmæssigt store.

Tilskud til kørekort m.v.

§ 15. Når betingelserne for støtte til køb af bil, jf. §§ 1-5, er opfyldt, kan der ydes tilskud til betaling af køreundervisning og en kontrollerende køreprøve samt, hvis det er nødvendigt, en vejledende helbredsmæssig køretest hos politiet. Der kan endvidere ydes tilskud til betaling af lægeerklæring i forbindelse med ansøgning om støtte til køb af bil samt til fornyelse af kørekort af helbredsmæssige årsager, når betingelserne for støtte til køb af bil i øvrigt er opfyldt. Endelig kan der ydes tilskud til betaling af køreundervisning af en person, der godkendes som chauffør for et barn eller en ung under 18 år, der opfylder betingelserne for støtte til køb af bil.

Stk. 2. Til opnåelse eller fornyelse af kørekort ydes tilskud til det antal køretimer, som under hensyn til ansøgerens helbredstilstand og alder anses for rimeligt. Hvis en person, der godkendes som chauffør for et barn eller en ung under 18 år, modtager køreundervisning efter stk. 1, ydes tilskuddet til det antal køretimer, der anses for rimeligt.

Stk. 3. Hvis køreundervisningen skal finde sted i ansøgerens egen bil på grund af dennes særlige indretning, kan der ydes tilskud til betaling af på- og afmontering af skolepedaler.

II. Personkreds

Formålet

Formålet med at yde støtte til bil er at tilgodese et kørselsbehov hos borgere, som på grund af en varigt nedsat funktionsevne ikke eller kun med betydelig vanskelighed kan fungere i den daglige tilværelse uden brug af bil. Støtte til køb af bil skal medvirke til, at den enkelte med udgangspunkt i sin konkrete situation kan tilrettelægge en så selvstændig og aktiv tilværelse, som det er tilfældet for andre uden funktionsnedsættelse på samme alder og i samme livssituation. Støtte til køb af bil skal samtidig medvirke til, at borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan opnå eller fastholde tilknytning til arbejdsmarkedet og skaffe sig et væsentligt bidrag til forsørgelsen. Støtte til køb af bil skal ligeledes medvirke til, at borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan gennemføre en uddannelse, der sigter mod fremtidige arbejds- og indtægtsmuligheder. Endelig skal støtte til køb af bil medvirke til, at borgere, som ikke har tilknytning til arbejdsmarkedet, og som ikke er under uddannelse, kan opretholde aktiviteter uden for hjemmet af et sådant omfang, at de medfører et betydeligt behov for kørsel med bil. Med "aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil" menes konkrete aktiviteter af et sådant omfang, at det svarer til, hvad der er sædvanligt for en jævnaldrende borger uden funktionsnedsættelse og med en i øvrigt tilsvarende livssituation. Omfanget af aktiviteter skal desuden sammenholdes med den konstaterede funktionsnedsættelse, hvor det afgørende er, at der reelt bliver tale om en væsentlig lettelse i den daglige tilværelse.

Borgerens økonomiske forhold

Borgerens økonomiske forhold eller forsørgelsesgrundlag har ikke betydning for, om der kan ydes støtte til køb af bil eller for lånets størrelse. Bestemmelsen omfatter børn og voksne med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, uanset om forsørgelsesgrundlaget er førtidspension, erhvervsindkomst, dagpenge, fleksjob, SU, revalideringshjælp, kontanthjælp eller andet. Derimod har borgerens økonomiske forhold betydning for, hvor stor en del af lånet, der skal tilbagebetales.

Kommunen skal rådgive borgeren om de økonomiske konsekvenser af en eventuel bevilling af støtte til køb af bil, herunder konsekvenser i tilfælde af, at låne- og afdragsvilkår ikke overholdes. I rådgivningen bør indgå en helhedsvurdering af borgerens situation, jf. § 5 i retssikkerhedsloven, ligesom kommunen skal vurdere, om andre beforderingsordninger i rimeligt omfang kan tilgodese borgerens kørselsbehov.

Iværksættelse før bevilling

Der kan normalt ikke ydes støtte til køb af bil, hvis bilen er indkøbt, inden ansøgning om støtte til køb af bil er indgivet. Det er et almindeligt princip i den sociale lovgivning, at en ansøgning skal indgives inden anskaffelsen. Princippet fraviges dog, hvis borgeren eller en anden i husstanden har købt en fabriksny bil inden for det seneste år.

Børn med funktionsnedsættelse

Forældre og værger kan ansøge om støtte til køb af bil på vegne af et barn med funktionsnedsættelse, men det er barnet, der skal fremstå som ansøger, og det er barnets funktionsevne, kørselsbehov m.v., der er afgørende for, om der kan ydes støtte til køb af bil.

Helbredsmæssige kriterier - Vurdering af nedsat funktionsevne

Begrebet funktionsnedsættelse bruges ved tildeling af alle servicelovens ydelser, der skal kompensere for en nedsat funktionsevne, som fx personlig hjælp, ledsagelse, hjælp til boligindretning eller boligskift, dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse og hjælpemidler. Det er ikke funktionsnedsættelsens art eller omfang, der i sig selv er det afgørende, men i hvilken udstrækning funktionsnedsættelsen hindrer, at borgeren kan benytte kollektive transportmidler eller i øvrigt dække sit kørselsbehov på anden måde end ved at køre i egen bil. Ved den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse vil blandt andet indgå borgerens aktivitetsniveau, helbredsmæssige og sociale forhold, herunder erhvervsforhold, personlige forhold, fx om den pågældende er forælder, og borgerens manglende evne til at færdes. I vurderingen indgår også oplysninger om det daglige kørselsbehov.

Formålet med den helbredsmæssige beskrivelse er at tilvejebringe så dækkende helbredsmæssige oplysninger, at det er muligt at vurdere, om der er en sådan sammenhæng mellem beskrivelsen af borgerens faktiske funktionsevne og de objektive helbredsmæssige forhold, at det kan forklare det nedsatte funktionsniveau.

Der er ikke fastsat specielle krav til funktionsnedsættelsens art. I almindelighed vil det være en manglende eller stærkt reduceret gangfunktion, der nødvendiggør anskaffelse af egen bil, men det kan også skyldes anden fysisk eller psykisk sygdom.

Væsentlighedskriteriet

For, at der kan ydes støtte til køb af bil efter serviceloven, kræves det, at funktionsnedsættelsen i væsentlig grad vanskeliggør muligheden for at opnå eller fastholde et arbejde uden brug af bil, vanskeliggør muligheden for at gennemføre en uddannelse uden brug af bil, eller forringer evnen til at færdes i tilfælde, hvor borgeren har aktiviteter uden for hjemmet, som medfører et betydeligt behov for kørsel med bil. Der er altså et krav om, at funktionsnedsættelsen i væsentlig omfang skal vanskeliggøre evnen til at færdes uden brug af bil. Det betyder, at der må ses på borgerens sociale forhold sammenholdt med oplysningerne om helbredsforhold. Flere forhold vil derfor have betydning for den samlede vurdering af væsentligheden af borgerens funktionsnedsættelse.

Det afgørende er, at behovet for kørsel i egen bil sammenholdt med den konstaterede funktionsnedsættelse er af tilstrækkeligt omfang til, at der reelt bliver tale om en væsentlig lettelse i den daglige tilværelse.

Borgerens evne til at færdes, herunder gangevne og gangafvikling

Vurderingen af borgerens evne til at færdes er et af de centrale elementer i skønnet over, om den pågældende er berettiget til støtte til bil. Der vil i mange tilfælde være behov for at foretage en gangtest. Om muligt vil det være hensigtsmæssigt, at der allerede i forbindelse med den indledende sagsbehandling, fx i forbindelse med et indledende besøg i hjemmet, eller i forbindelse med en vejledningssamtale i kommunen ved opstart af en sag om støtte til køb af bil, gennemføres en gangtest. Oplysninger om borgerens evne til at færdes bør i nødvendigt omfang understøttes af oplysninger fra læge, ergo- eller fysioterapeut.

Som udgangspunkt skal der være tale om en væsentlig forringelse af gangevnen for, at der kan blive tale om at yde støtte til bil. Dette gælder særligt, når borgeren ikke er i erhverv eller under uddannelse.

Der skal i vurderingen af borgerens evne til at færdes endvidere tages højde for en række andre faktorer end lige netop gangdistancen. Borgeren kan fx samtidig med en nedsat gangfunktion også have nedsat eller manglende armfunktion, hvilket i nogle tilfælde kan forhindre den pågældende i at komme op i en bus eller at holde sig fast under kørslen.

Til vurdering af gangafviklingen og kvaliteten af denne indgår oplysninger om gangfunktionen, skridtlængden, sikkerhed eller usikkerhed i vendinger. Desuden indgår oplysninger om behov for pauser undervejs, evnen til at rejse og sætte sig, igangsætningsbesvær, evnen til at bære på noget under gang, evnen til trappegang (op og ned), til at bestige høje trin og til at komme på og af kollektive befordringsmidler. Under vurderingen af gangfunktionen kan der også laves en vurdering af, om et ganghjælpemiddel har en positiv indvirkning på gangfunktionen, eller om det kan afhjælpe et eventuelt balanceproblem og dermed være en tilstrækkelig afhjælpning af den nedsatte funktionsevne.

Der skal også foreligge en beskrivelse af, om gangen foregår med eller uden hjælpemidler, om den er sikker i borgerens eget tempo, eller om små niveauforskelle, glat føre, herunder fx regnvej, snevej eller lignende, kan medføre væsentlig øget risiko for fald. Det bør også beskrives, i hvor lang tid borgeren kan stå, og om der er særlige skånehensyn under hensyn til lidelsens art, som gør sig gældende.

Samtidig bør der ses på, hvor lang tid det tager borgeren at tilbagelægge en distance. Det er i den forbindelse også væsentligt at vurdere, om lidelsen er af en sådan karakter, at der er gode og dårlige dage, hvilket fx kan betyde, at borgeren på en dårlig dag vanskeligt kan gå 100 meter, hvorimod han eller hun på en god dag godt kan gå mere end 100 meter.

Det bør også indgå i vurderingen, om den pågældendes balance som følge af den nedsatte funktionsevne bliver væsentligt generet af omgivelserne, fx i form af udendørs påvirkninger fra støj eller andet. Der kan ikke træffes afgørelse alene på grundlag af oplysninger om gangdistancen.

Trætbarhed, udtrætning og skånehensyn

Selv om funktionsevnen, herunder gangdistancen, ikke er så betydeligt nedsat, at der umiddelbart er grundlag for at tilkende støtte til køb af bil, vil der i en række tilfælde alligevel kunne bevilges bil ud fra et skånebehov. Det kan være tilfældet, hvis borgeren godt kan gå fx 100 meter, men hvor dette vil medføre en forværring af tilstanden og lidelsen. Eller ved støtte til bil på erhvervsmæssigt

grundlag eller til uddannelse - og i specielle tilfælde til trivselsformål, hvor borgeren godt kan komme til og fra arbejde eller uddannelsesinstitution til fods eller med offentlige befordringsmidler, men hvor dette udtrætter den pågældende så meget, at gennemførelsen af arbejdet eller uddannelsen bliver meget vanskelig.

Selvhjulpenhed

Ved vurderingen af, om borgeren er berettiget til støtte til køb af bil, anlægges en vurdering af, om en bevilling til køb af bil i væsentlig grad vil gøre den pågældende selvhjulpen. Hvis borgeren ikke selv kan føre bilen, lægges der vægt på, om den pågældende har en anden til at køre for sig, fx ægtefælle, samlever, chauffør m.v. Denne person skal være til rådighed i et sådant omfang, at det samlede daglige kørselsbehov kan dækkes herved.

III. Kørselsbehov

Hvis en borger vurderes at være omfattet af personkredsen for støtte til køb af bil, skal det vurderes, om vedkommende har et kørselsbehov, der berettiger til støtte til køb af bil.

Erhvervsmæssigt grundlag

Ved støtte til køb af bil på erhvervsmæssigt grundlag skal borgerens behov for brug af bil være nødvendig i forbindelse med kørsel til og fra arbejde, dvs. at bilen skal dække det personlige kørselsbehov. Der kan derfor ved vurdering af, om borgeren er berettiget til støtte, ikke lægges vægt på, at en bil er et nødvendigt led ved arbejdets udførelse, fx behov for kørsel i arbejdstiden i forbindelse med kunde- og leverandørbesøg, idet en borger uden funktionsnedsættelse ligeledes vil have behov for bil for at udføre arbejdet i virksomheden. Hvis en bil er et nødvendigt led i arbejdets udførelse, vil en eventuel indretning af den bil, som arbejdsgiver eller en selvstændig erhvervsdrivende stiller til rådighed, skulle behandles efter Beskæftigelsesministeriets regler.

Hvis bilen skal bruges til og fra et arbejde, er det desuden en betingelse, at der er tale om et arbejde, der skaffer borgeren et væsentligt bidrag til forsørgelsen. Det er uden betydning, om erhvervsindtægterne opnås i et ansættelsesforhold, herunder fleksjob, job med løntilskud eller ved arbejde i egen virksomhed. I vurderingen af, om indtægten udgør en væsentlig del af forsørgelsesgrundlaget, lægges der vægt på oplysninger om arbejdets karakter og varighed, arbejdstidens længde, og hvordan arbejdstiden er fordelt på ugens dage.

Uddannelsesmæssigt grundlag

Der skal være tale om en uddannelse eller et uddannelsesforløb, der enten direkte sigter på et fremtidigt erhverv, eller hvor det pågældende uddannelsestrin er adgangsgivende for en række uddannelser, der retter sig mod et fremtidigt erhverv. Uddannelsessøgende kan opnå støtte til køb af bil, selvom det endnu ikke er fastlagt, hvilket konkret fremtidigt erhverv, der sigtes på. Der er på den måde mulighed for, at borgere med en varig funktionsnedsættelse, som er under uddannelse, kan vælge uddannelsesspor undervejs. Særligt når der er tale om uddannelsesforløb, der giver kompetence til videreuddannelse, er det ikke en

betingelse for at opnå støtte til køb af bil på uddannelsesmæssigt grundlag, at der foreligger et bestemt erhverv som endemål, når der ydes støtte.

Hvis formålet med støtte til køb af bil primært er kørsel til og fra en uddannelse, og det fremtidige kørselsbehov er usikkert, skal det vurderes, om kørselsbehovet eventuelt vil kunne dækkes ved andre foranstaltninger, fx taxi eller lejet bil, med støtte efter reglerne om revalidering. Tilsvarende gælder, hvis der efter anden lovgivning er ret til befordring under uddannelse. I disse situationer skal det indgå i vurderingen, om de andre befodringsordninger i rimeligt omfang tilgodeser borgerens samlede kørselsbehov såvel i forbindelse med uddannelse som øvrige rimelige kørselsbehov.

Det bør også indgå, hvilken løsning der på længere sigt må anses for den økonomisk mest hensigtsmæssige. Det vil derfor kunne tale for at yde støtte til køb af bil, hvis bilen og dens drift i uddannelsestiden er den billigst egnede løsning.

Trivselsmæssigt grundlag

Formålet med støtte til køb af bil er at forøge eller bevare udfoldelsesmulighederne og dermed medvirke til, at borgeren kan leve et liv så tæt på det normale som muligt. I den forbindelse vil borgerens fritidsaktiviteter, fx sport, familiebesøg, fritidsundervisning, frivilligt organisationsarbejde, udflugter, sommerhusbesøg og lignende, kunne have betydning for pågældendes mulighed for livsudfoldelse og sociale netværk.

Det afgørende er, at behovet for kørsel i egen bil sammenholdt med den konstaterede funktionsnedsættelse er af tilstrækkelig omfang til, at der reelt bliver tale om en væsentlig afhjælpning af følgerne af den nedsatte funktionsevne.

Hvis benyttelsen af en bil sigter på opfyldelse af kørselsbehov til fritidsaktiviteter m.v. skal det overvejes, om borgerens samlede kørselsbehov ud fra en vurdering af alder, almentilstand og forholdene i øvrigt kan løses tilfredsstillende på anden måde. Fx må transportbehovet i nogle tilfælde antages at kunne tilgodeses på forsvarlig måde gennem udnyttelse af trafikselskabernes individuelle handicapkørselsordninger, forskellige former for kollektive transporttilbud og ved eventuel faktisk etableret befordring med individuelle transportmidler, se servicelovens § 117, hvorefter kommunen kan yde tilskud til borgere, som på grund af varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for befordring med individuelle befodringsmidler. Der er ikke adgang til at klage over kommunens afgørelse efter denne bestemmelse.

IV. Sociale forhold

Som grundlag for vurderingen af borgerens sociale forhold indgår en række oplysninger om den pågældendes familie, bolig, uddannelse, erhverv, frivilligt arbejde, herunder organisationsarbejde, økonomi, fritidsaktiviteter, oplysninger om kørselsbehovet og om tilgængelige kollektive befodringsmidler og afstanden fra hjemmet til disse samt om muligheden for andre kørselsordninger.

Familie

Familiens størrelse og sammensætning kan have betydning for borgerens funktionsniveau og dermed behov for kørsel. Det er især ressourcer eller manglende ressourcer hos de øvrige familiemedlemmer, der har betydning i denne sammenhæng. Elementer, der kan have betydning, kan fx være, om borgeren er henvist til selv at købe ind m.v., i hvilket omfang en eventuel ægtefælle eller samlever kan bistå, eller om der er andre med funktionsnedsættelse i familien, herunder om der er børn med et stort plejebehov. Hvis borgerens ægtefælle skal fungere som chauffør, kan det være hensigtsmæssigt med oplysninger om ægtefællens arbejdstider m.v. af hensyn til vurderingen af, om bevilling af støtte til bil kan tilgodese borgerens samlede behov for kørsel.

Bolig

Boligens etageplacering og afstand til offentlige befordringsmidler, indkøbsmuligheder, lægebesøg og offentlige kontorer m.v. indgår i vurderingen af borgerens forhold. Støtte til køb af bil kan ikke tildeles alene på grundlag af boligens etageplacering eller afstanden til offentlige transportmidler, da der skal foretages en vurdering i forhold til en borger uden funktionsnedsættelse i samme alder og livssituation. Her vil lang afstand til offentlig transport eller offentlige kontorer også betyde, at vedkommende har behov for bil. Lang afstand til offentlige befordringsmidler kan ikke i sig selv begrunde støtte til køb af bil, men skal indgå sammen med andre faktorer, hvor det helbredsmæssige er det tungtvejende.

Alder

Aldersbetingede funktionsnedsættelser vil for langt størstedelens vedkommende være forudsigelige. Der er ikke fastsat nogen øvre aldersgrænse for bevilling af støtte til bil. Ifølge administrativ praksis kan der bevilges støtte til bil til borgere over 70 år. Ved vurderingen af, om en borger er berettiget til støtte til køb af bil, skal indgå en vurdering af vedkommendes evne til at færdes sammenholdt med en vurdering af en borger i samme alder og samme livssituation, som ikke har en funktionsnedsættelse. Der kan ikke gives afslag alene på grund af høj alder.

Der ydes normalt ikke støtte til bil til børn, der alene på grund af alder er ude af stand til at gå eller endnu kan køres i klapvogn. Alle forældre med børn indtil omkring 3-års alderen har behov for at kunne transportere barnet.

V. Udmåling af støtten til køb af bil

Støtte til køb af bil ydes som et rentefrit lån inden for en fast låneramme. Lånet kan højst udgøre bilens købesum (leveret på gaden inklusive leveringsomkostninger) med fradrag af eventuelt tilskud til automatisk transmission. Hvis borgeren køber en anden egnet bil, hvis pris overstiger prisen på den billigst egnede bevilgede bil, skal pågældende selv finansiere restkøbesummen, fx ved indgåelse af afbetalingskontrakt eller ved optagelse af banklån. Den valgte løsning må ikke medføre yderligere udgifter for kommunen.

Billigst egnet

Vurderingen af den billigst egnede bil skal bero på en helhedsvurdering, hvor hensynet til borgerens samlede behov, herunder borgers behov for særlige indretninger, indgår. En borger må gerne vælge at købe en anden egnet bil, end den bil kommunen har vurderet er den billigst egnede. Den valgte løsning må ikke medføre yderligere udgifter for det offentlige.

Ved vurderingen af bilens egnethed skal der tages højde for, at borgeren skal kunne benytte bilen i 8 år. Borgerens forventede fremtidige udvikling skal derfor inddrages i vurderingen for at undgå en førtidig udskiftning som følge af ændringer i borgerens funktionsniveau. Hvis der er stor sandsynlighed for, at behovet vil ændre sig så væsentligt i løbet af 8 år, at det vil være nødvendigt med en større eller dyrere bil, fx hvis det kan forudses, at der vil blive behov for at modtage større hjælpemidler og/eller behov for særlige indretninger, kan det derfor i nogle tilfælde være hensigtsmæssigt at undgå situationer, hvor det vil være nødvendigt med en førtidig udskiftning.

Ved vurderingen af bilens egnethed skal der endvidere tages højde for, hvilken grad af selvhjulpenhed, der kan opnås hos modtageren af bilstøtte. I specielle tilfælde vil behovet for selvhjulpenhed kunne begrunde bevilling af støtte til køb af en kassebil eller bus, hvor modtageren ved egen hjælp og med fx el-kørestol kan køre ind i bilen ved hjælp af platformslift og placere sig bag rattet med el-kørestolen som førersæde.

Drift

Der kan kun ydes tilskud til anskaffelse af bil og ikke til selve driften af bilen. I særlige tilfælde, hvor der fx er tale om en ekstraordinær stor og driftsmæssig kostbar bil, kan der dog ydes støtte til driften efter servicelovens §§ 41 eller 100 om merudgiftsydelse til henholdsvis børn og voksne.

VI. Afgiftsfritagelse

Afgørende for om en borger er berettiget til afgiftsfritagelse er, at den pågældende opfylder betingelserne for støtte til køb af bil. Det er ikke et krav, at der er ydet lån til køb af bilen.

Ansøges der både om lån og afgiftsfritagelse, vil fritagelsen gælde fra bilens registrering. Hvis borgeren i forvejen har en bil, hvortil der ikke er ydet støtte, og der samtidigt ansøges om støtte til køb af bil og afgiftsfritagelse, bevilges der afgiftsfritagelse på den "eksisterende" bil fra den første i måneden efter ansøgningens indgivelse, og indtil bilen er udskiftet med den bevilgede bil. Hvis der alene ansøges om afgiftsfritagelse, bevilges fritagelsen fra den første i måneden efter ansøgningens indgivelse.

Personbiler, der er indregistreret første gang efter den 1. juli 1997, er omfattet af brændstofforbrugsafgiftsloven. Efter denne lov kan der bevilges fritagelse for brændstofforbrugsafgift efter samme retningslinjer som for vægtafgift.

VII. Genbevilling af bil

Der kan tidligst ydes støtte til ny bil, når den eksisterende er 8 år gammel. Hvis betingelserne for lån fortsat er opfyldt, vil modtageren som udgangspunkt have ret til udskiftning efter 8 år. Sagen kan dog tages op tidligere, hvis der foreligger særlige forhold som at bilen er blevet totalskadet eller ikke længere er egnet på grund af en ændring af ansøgerens funktionsevne.

Modtageren er som udgangspunkt berettiget til støtte til udskiftning efter 8 års-periodens udløb, forudsat at de almindelige helbredsmæssige og sociale betingelser for støtte fortsat er opfyldt. Det er også en betingelse for genbevilling, at borgeren fortsat har et kørselsbehov, der berettiger til støtte og at dette kørselsbehov under hensyntagen til borgerens alder, almentilstand og forholdene i øvrigt ikke mere hensigtsmæssigt kan dækkes af andre ordninger.

Det forhold, at borgeren tidligere har modtaget støtte til køb af bil, kan ikke i sig selv begrunde fornyet støtte, men indgår som et moment i helhedsvurderingen af funktionsevnen og behovet for bil.

VIII. Tilskud til særlige indretninger

Indretningen skal være nødvendig og ydes, når politiet har stillet krav herom, eller når borgerens helbredsforhold i øvrigt taler for det, fx på grund af smertetilstande eller skånehensyn.

Bestemmelsen sigter mod indretninger, der tjener til at lette borgerens placering i bilen, fx glideskinner til sæde, særligt tilpasset sæde, drejesæde, hævesæde, lift eller til at lette placeringen af nødvendige hjælpemidler, fx slisker, kran og trailer. Hvis borgeren ikke selv skal køre bilen, og der i chaufførens kørekort er stillet krav om særlige indretninger, kan der også ydes tilskud hertil.

Tilskud til særlige indretninger kan ydes, selv om borgeren ikke opfylder betingelserne for at få lån til køb af bil. Søges der alene om tilskud til særlige indretninger, bør borgeren vejledes om muligheden for at søge lån og afgiftsfritagelse. Borgerens indkomstforhold er uden betydning for tilskuddet.

Forinden særlige indretninger iværksættes, skal tilbud indsendes til godkendelse hos kommunen. Er der alternative muligheder, må sådanne overvejes. Der kan også være tale om overflytning af tidligere ydede indretninger.

Der kan ydes tilskud til nødvendige indretninger i en tidligere registreret bil - det vil sige en bil, der ikke er ny, hvis det skønnes rimeligt under hensyn til bilens stand og alder, udgiften ved indretningen og borgerens forhold i øvrigt, dog normalt under forudsætning af, at den foreslåede løsning formodes at være brugbar i en 8-årig periode.

I visse tilfælde vil udgiften til den særlige indretning fremgå særskilt af en prisliste. Hvis det med en konkret model ikke er muligt at opgøre prisen på en særlig indretning, der er monteret fra fabrikken, kan det efter omstændighederne være nødvendigt at opgøre tilskuddets størrelse ud fra prisen på efterfølgende montering.

Tilskud til automatisk transmission, som bilen er "født" med, er betinget af, at bilen er under 1 år gammel. Tilskuddet udgør den faktiske udgift til automatisk transmission, dog maksimalt 26.952 kr. (2020-prisniveau). Der kan ydes tilskud til automatisk transmission, uanset om der samtidig ydes lån til anskaffelse af bilen. Opgørelsen af den faktiske udgift til automatisk transmission beror på en konkret vurdering. Bilforhandlere eller andre relevante fagpersoners vurderinger kan inddrages ved opgørelsen, fx ved sammenligning af den pågældende bilmodel henholdsvis med og uden automatisk transmission. Er det ikke muligt at opgøre den faktiske udgift til automatisk transmission, kan der efter omstændighederne ydes tilskud svarende til bestemmelsens loft. Der skal ved tildelingen af tilskud til automatisk transmission tages højde for, at borgeren skal kunne benytte den automatiske transmission i 8 år.

Anskaffelse af særlig indretning før bevilling

Der kan normalt ikke ydes tilskud til en særlig indretning, hvis den særlige indretning er indkøbt, inden der søges om tilskud til indretningen. Det er et almindeligt princip i den sociale lovgivning, at en ansøgning skal indgives inden anskaffelsen. Hvis borger vælger at anskaffe en særlig indretning efter at have indgivet en ansøgning, eksempelvis under sagens behandling i kommunen eller under en eventuel klagesag i Ankestyrelsen, bærer borger selv risikoen for at afholde udgiften, hvis kommunen og/eller Ankestyrelsen giver afslag på ansøgningen.

IX. Praksis – Ankestyrelsens principmeddelelser

Der er ikke tale om en udtømmende opstilling af Ankestyrelsens principmeddelelser. Principmeddelelserne er udvalgt i sammenhæng med de konkrete sager for at belyse vores almindelige praksis på området.

Kørselsbehov - trivselsmæssigt grundlag

C-39-07 En kvinde var ikke berettiget til støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Kvinden havde en gangdistance på mellem 200 - 450 meter uden brug af hjælpemidler og kunne, om end med besvær, gå på trapper, benytte offentlige transportmidler og cykle små korte ture. Der var ikke et særligt skånebehov hos borger. Betingelserne for støtte til køb af bil skulle være opfyldt på det aktuelle ansøgningstidspunkt. Lang afstand til offentlig transport var ikke et afgørende moment for støtte til køb af bil.

77-09 En kvinde fik afslag på støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag, da hendes funktionsevne ikke var så væsentligt nedsat, at hun ikke kunne færdes uden brug af egen bil. Det blev vurderet, at kvindens problemer med en anlagt ileostomi i form af lugtgener og skiftningsproblemer, ikke havde et sådant omfang, at de berettigede til bevilling af bil. Problemerne vanskeliggjorde hendes benyttelse af offentlige transportmidler, men de var dog ikke til stede konstant.

59-10 En 69-årig mand med kronisk obstruktiv lungesygdom og kroniske rygsmerter var ikke berettiget til støtte til køb af bil. Manden havde oplyst et kørselsbehov i forbindelse med daglige indkøb, familie- og vennebesøg og andre sociale aktiviteter. Han havde ca. 1000 meter til nærmeste indkøbsmulighed og 200 meter til nærmeste offentlige transport. Han kunne gå på trapper og skønnedes at kunne bruge offentlige transportmidler – om end med noget besvær og uden at kunne bære på noget i forbindelse hermed. Hans gangdistance lå mellem 100 – 180 m. Der blev lagt vægt på den oplyste gangdistance, og at han kunne gå på trapper og bruge offentlige transportmidler. Der blev lagt vægt på, at borgers kørselsbehov mere hensigtsmæssigt kunne tilgodeses ved andre ordninger, herunder ved brug af el-scooter ved kørsel i nærområdet, ordninger om individuel handicapkørsel og ved brug af offentlige transportmidler.

98-10 Der var ikke grundlag for bilstøtte til en benamputeret og fysisk og psykisk traumatiseret flygtning. Manden var amputeret på højre underben og brugte benprotese. Han havde endvidere post traumatisk stress syndrom. Han kunne gå ca. 200 meter ved hjælp af albuestokke og med indlagte pauser. Gangdistancen var ikke betydeligt nedsat. Kuldefølsomhed og fantomsmerter ved hans benstump udgjorde ikke et særligt skånebehov. Der var oplyst et betydeligt kørselsbehov til daglige indkøb, lægebesøg og genoptræning, besøg hos venner rundt om i landet, samt ferieture og ture i naturen. Det blev vurderet, at kørselsbehovet mere hensigtsmæssigt kunne tilgodeses ved andre ordninger, herunder ved brug af el-scooter til kørsel i nærområdet og handicapbefordring og befordring med DSB's handicapbefordring over længere afstande. Ved vurderingen af handicapbefordringen blev der lagt vægt på det antal ture, der årligt kunne opnås henholdsvis indenfor og udenfor kommunens grænser, og at der efter aftale kunne opnås spontane ture mod betaling af et ekstra gebyr. Der blev også lagt vægt på, at der ved benyttelse af handicapbefordring og DSB var mulighed for at medtage såvel en rollator som en el-scooter.

52-14 Når en person søger om støtte til bil på trivselsmæssigt grundlag, er det samtidig en betingelse, at der er et omfattende kørselsbehov, som ikke kan tilgodeses med andre kørselsordninger, herunder ordninger om individuel handicapkørsel.

Kørselsbehov – erhvervmæssigt grundlag

C-14-99 Der kan ikke bevilges støtte til køb af bil på erhvervmæssigt grundlag, når behovet for bil skyldes arbejdets karakter og ikke funktionsnedsættelsen. En borger, der drev selvstændig virksomhed på bopælsadressen, var ikke berettiget til støtte til køb af bil på erhvervmæssigt grundlag. Der blev bl.a. lagt vægt på, at en ikke-handicappet person ligeledes vil have behov for bil for at udføre arbejdet med kørsel til kunder. Det var derfor ikke funktionsnedsættelsen, der gjorde, at bil var nødvendigt, men arbejdets særlige karakter.

C-32-02 En mand, der arbejdede som sælger, med et kørselsbehov på ca. 30.000 km årligt på skiftende arbejdssteder, var ikke berettiget til støtte til køb af bil på erhvervmæssigt grundlag. Der blev lagt vægt på, at en ikke-handicappet person ligeledes ville have behov for bil for at udføre et sælgerjob i lønnet erhverv med et tilsvarende stort kørselsbehov i forbindelse med arbejde på skiftende arbejdssteder.

C-44-03 Ved vurderingen af betingelsen i bilbekendtgørelsen om, at arbejdsindtægten skal udgøre et væsentligt bidrag til forsørgelsen, kunne der ikke ses bort fra, at borger også havde en betydelig privat pension. Ved vurderingen af retten til bilstøtte skulle borgerens indtægter ved erhvervsarbejde, mellemste førtidspension og den private pension derfor indgå. Der blev lagt vægt på, at udtrykket i bilbekendtgørelsen om "at ansøgeren skaffer sig et væsentligt bidrag til forsørgelsen" måtte ses i lyset af ansøgerens øvrige forsørgelsesindtægter.

Genbevilling – udskiftning af bil

C-37-00 Det forhold, at borger tidligere havde modtaget støtte til køb af bil, kunne ikke i sig selv begrunde fornyet støtte, men alene indgå som et moment i helhedsvurderingen af borgerens funktionsevne og behov for bil. Betingelserne for støtte til køb af bil skulle være opfyldt på det aktuelle afgørelsestidspunkt.

Billigst egnet

C-36-06 Ved udmåling af bilstøtte og tilskud til særlig indretning måtte der primært tages hensyn til, at bilen skulle kunne fungere som befordringsmiddel for den støtteberettigede. Familiens sammensætning og antallet af hjælpere kunne ikke tillægges afgørende betydning ved vurderingen af, hvilken bil der var den billigst egnede, eller ved vurderingen af, om en indretning var nødvendig, når blot det blev sikret, at bilen ud over den støtteberettigede kunne rumme de nødvendige hjælpere og diverse hjælpemidler.

Særlige indretninger

C-4-01 En borger var ikke berettiget til tilskud til særlig indretning i form af en fjernbetjening til en motor-/kabinevarmer med ur. Der blev lagt vægt på, at der skulle være særlige omstændigheder, der kunne begrunde, at et ur med tre indstillingstidspunkter i forbindelse med kørsel til forskellige trivselsmæssige formål ikke skulle kunne dække ansøgers behov for varme i bilen.

C-27-06 En borger havde ret til at få bevilget tilskud til særlig indretning i form af en fjernbetjening til en motor-/kabinevarmer. Der blev lagt vægt på behovet for fleksibilitet og på omfanget af kørselsbehovet ved arbejde og deltagelse i frivilligt organisationsarbejde.

C-1-07 Forældrene til en dreng, som led af cerebral parese og derfor ikke kunne tåle større temperatursvingninger, var berettiget til tilskud til særlig indretning af drengens handicapbil i form af klimaanlæg. Et klimaanlæg måtte efter en konkret vurdering anses for en nødvendig indretning af bilen som følge af drengens helbredsmæssige forhold. Der blev lagt vægt på de lægelige vurderinger i sagen, og på, at drengen i alle sine vågne timer bar et korset lavet af hård plastik, som var ekstremt varmt at have på. Videre blev der lagt vægt på, at det ikke havde været muligt at eliminere temperaturforskellenes betydning på anden vis.

X. De konkrete mødesager

Vi har valgt at fremlægge 40 konkrete sager for at belyse Ankestyrelsens praksis om støtte til køb af bil. Sagerne er udvalgt for at belyse vores almindelige praksis på området, og omfatter derfor også sager, hvor vi er enige i kommunernes afgørelser, da den type af sager sjældent vil blive udtaget til principiel behandling.

Sagerne er grupperede i overordnede temaer. Der kan være flere temaer og delelementer i en enkelt sag og dermed også flere resultater i forhold til, om vi stadfæster, hjemviser eller ændrer afgørelsen. Sagen vil alene fremgå én gang nedenfor og under et enkelt tema, udvalgt efter, hvad der umiddelbart forekommer mest interessant i den enkelte sag.

Trivselsmæssigt grundlag

Sag 1 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Der er tale om en 48-årig kvinde, der har sklerose og er fast el-kørestolsbruger. Hun har to børn på 12 og 18 år, der er på skift hos hende og børnenes far. Hendes kørselsbehov vurderes at være begrænset og kan mere hensigtsmæssigt tilgodeses ved andre kørselsordninger, herunder individuel handicapbefordring og ved brug af el-kørestolen eller et el-køretøj i nærområdet.

Sag 2 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil. Der er tale om en kvinde på 48 år, der har en misdannet venstre skulder og har fået indsat skulderprotese. Hun har desuden psykiske problemer. Kørselsbehovet er begrænset, og hun vurderes at kunne benytte sig af offentlige transportmidler, herunder flextrafik.

Sag 3 - Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Der er tale om en 33-årig mand, der modtager førtidspension. Han er opereret 3 gange for skoliose og har kroniske smerter og en forholdsvis begrænset gangdistance. Hans kørselsbehov er begrænset og kan tilgodeses ved Flextur.

Sag 4 – Hjemvisning af afslag på støtte til køb af bil, da sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om borgerens nuværende transportbehov mere hensigtsmæssigt kan tilgodeses ved brug af andre kørselsordninger eller ved evt. brug af el-køretøj i nærområdet. Der er både fysiske og psykiske problemstillinger, og den nærmere betydning af borgers psykiske problemer, set i forhold til brug af andre kørselsordninger, er ikke undersøgt.

Sag 5 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil. Borger kan gå flere 100 meter ifølge hans egne oplysninger. Han gør brug af rollator og holder pause på denne. Borger kommer på den måde omkring. Borger er vejledt om el-køretøj, og vil med et el-køretøj kunne anvende offentlige transportmidler, ligesom han er berettiget til handicapkørsel. Kørselsbehovet kan derfor dækkes på anden vis end ved brug af egen bil.

Sag 6 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil. Borger er permanent kørestolsbruger som følge af muskelsvind. Kørselsbehovet kan dækkes på anden vis end ved brug af egen bil, herunder med S-tog, tog og metro samt handicapkørsel og flextrafik.

Sag 7 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil til kvinde på 18 år, der lider af en sjælden knogle- og ledsygdom. Kvinden er 111 cm høj. Afslaget er begrundet i, at kvinden ikke selv skal føre bilen og ikke har chaufførmulighed. Hendes samlede kørselsbehov kan derfor ikke tilgodeses ved støtte til køb af bil.

Sag 8 - Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil til en mand, som opfylder de helbredsmæssige betingelser for at være berettiget til støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag, da kørselsbehovet kan dækkes på anden vis. Kommunen bevilger manden et el-køretøj med store batterier, som kan køre ca. 70 km per opladning. Borgeren er desuden bevilget handicapkørsel, ligesom han kan anvende flextrafik.

Sag 9 - Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil til en kvinde med kroniske rygsmærter, ADHD og Autisme tilstand. Vi stadfæster kommunens afgørelse under henvisning til både borgerens fysiske funktionsniveau, da borgeren kan gå ca. 400 meter og gå på trapper, og det, at kørselsbehovet ud fra en vurdering af borgers alder, almentilstand og forholdene i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan dækkes på anden vis end ved kørsel i egen bil. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at borger godt kan anvende offentlige transportmidler, selvom det kan være udfordrende for hende. Borger er desuden vejledt om muligheden for handicapkørsel og Flextur.

Sag 10 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Borger er ikke i arbejde eller under uddannelse. Borger er en mand på 33 år, der er blind, har urinsyregigt og som følge deraf nedsat gangdistance. Han kan godt gå på trapper. Hans kone ville skulle køre bilen for ham. Hans forholdsvis begrænsede kørselsbehov vurderes at kunne tilgodeses ved handicapkørsel og offentlig transport, herunder flextur.

Sag 11 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil. Der er tale om en mand på 60 år, der har fået udskiftet begge hofter. Han har desuden spinalstenose og smerter i ryggen, forhøjet blodtryk og tarmsygdom. Endelig har han angst for at være sammen med mange mennesker og i små rum. Han vurderes ikke at opfylde de helbredsmæssige betingelser, da han har en gangdistance på 270 m, og de psykiske problemer ikke har været forsøgt behandlet. Hans kørselsbehov kan tilgodeses ved brug af offentlig transport, handicapbefordring og el-køretøj.

Sag 12 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Borger har tidligere fået bevilget støtte til køb af bil, men kan nu gå 450 meter uden pauser med en albuestok i højre hånd. Gangen beskrives som upåfaldende og sikker, og det fremgår, at borger kan samtale under gang. Borger oplyser, at hun med vandrestave kan gå længere og hverken har smerter før, under eller efter gangtesten. Borger kan også gå på trapper til 1. sal med gelænder. Kørselsbehovet kan dækkes på anden vis end ved brug af egen bil. Borger har mulighed for at anvende offentlig transport i form af bus og tog, og teletaxa. Er endvidere vejledt om brug af el-køretøj i nærområdet.

Sag 13 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil til en kvinde på førtidspension, da gangtest viser en gangdistance på 332 meter med 3 pauser undervejs, og da hendes kørselsbehov kan dækkes på anden vis end ved brug af egen bil – fx ved handicapkørsel og Flextur. Borger er vejledt om brug af el-køretøj, som kan dække behov for kørsel i nærområdet. DSB og Arrivas handicapservice giver endvidere mulighed for at tage el-køretøj med i toget og at få hjælp til på- og afstigning.

Sag 14 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Borger beskrives som psykisk skrøbelig med tilbagevendende angstperioder, depressioner og hun overvældes af sanseindtryk. Borgeren kan til trods herfor benytte offentlige transportmidler som bus og tog, og dække sit kørselsbehov på denne måde.

Sag 15 - Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag. Der er ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at borgerens kørselsbehov ud fra en vurdering af alder, almentilstand og forholdene i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan dækkes på anden vis end ved kørsel i egen bil. Gangtest viser, at borger kan benytte kollektiv transport, som fx bus, metro, S-tog og tog, om end det kan være med besvær. Videre er der mulighed for at få bevilget enten en 3-hjulet cykel, en el-scooter og/eller rollator til at dække transportbehovet i nærområdet.

Sag 16 – Hjemvisning af afslag på støtte til køb af bil. Sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre om borger har ret til støtte til køb af bil og afgiftsfritagelse. Kommunen har heller ikke taget stilling til ansøgning om særlig indretning i form af et drejesæde. Der mangler aktuelle helbredsoplysninger og oplysninger om skånebehov. Kørselsbehovet er mangelfuldt beskrevet, og der er tvivl om, hvorvidt borger kan benytte et el-køretøj i lokalområdet.

Sag 17 – Stadfæstelse af afslag på, at borger er berettiget til støtte til køb af bil og dermed ikke har ret til afgiftsfritagelse. Borger lider af Morbus Bechterew (rygsøjlegigt) og har betydelig nedsat gangdistance. Der er inden for en overskuelig fremtid udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold og dermed også af funktionsnedsættelsen i forhold til at færdes. Borger er ikke i behandling og egen læge vurderer, at der er behandlingsmuligheder og at grundlidelsen ikke stationær.

Sag 18 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil. Borger, der er folkepensionist, lider af følger efter polio og har en meget lille gangdistance. Borger opfylder de helbredsmæssige betingelser, men har et meget beskedent kørselsbehov, hvorfor kørselsbehovet mere hensigtsmæssigt kan dækkes ved andre kørselsordninger og ved brug af el-køretøj i lokalområdet.

Sag 19 – Hjemvisning af afslag på støtte til køb af bil. Kommunen har ikke vurderet, om borger opfylder de helbredsmæssige betingelser for støtte til køb af bil, og kørselsbehovets størrelse er ikke oplyst. Borger er ikke blevet skriftligt oplyst om betydningen af manglende medvirken (processuel skadevirkning) og kommunen kunne derfor ikke afgøre sagen på det foreliggende grundlag. Borger vil kun oplyse delvist om kørselsbehovet, men ønsker ikke at føre en kørebog, når der foreligger to lægeerklæringer, der redegør for hans behov for at have en bil.

Sag 20 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil. Borger lider af bl.a. følger efter brud på nakkeryggen med en oplyst gangdistance på 50 meter med krykkestok. Han opfylder de helbredsmæssige betingelser for bilstøtte. Kørselsbehovet kan dækkes mere hensigtsmæssigt ved kørselsordninger, S-tog, Metro og ved brug af el-køretøj. En del af kørselsbehovet er af midlertidig karakter i forbindelse med et ressourceforløb og dækkes af Jobcenteret.

Trivselsmæssigt grundlag – børn

Sag 21 - Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil til en pige på 7 år. Pigen har en lang gangdistance, ligesom hun er i stand til at cykle langt. Pigen er også i stand til at benytte offentlige transportmidler.

Sag 22 - Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil til pige på 4 år. Pigen har to blodsygdomme, der har bevirket forsinket udvikling. Sygdommene medfører lavt energiniveau og hurtig udtrætning. Pigen, der bor sammen med sin mor og bror på 6 år, kan få dækket sit kørselsbehov ved brug af offentlige transportmidler, herunder flextur, gang (med pigen i klapvogn) eller ved at mor anskaffer en ladcykel/cykel med trailer.

Uddannelsesmæssigt grundlag

Sag 23 - Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil på uddannelsesmæssigt grundlag til 27-årig studerende og samtidigt afslag på støtte til kørekort. Gangtest viste sikker gang og en gangdistance på 2500 meter på 33 minutter uden pauser og uden brug af ganghjælpemidler. Ikke oplysninger om skånebehov. Det vurderes, at borgerens samlede kørselsbehov ud fra en vurdering af borgerens alder, almentilstand og forholdene i øvrigt mere hensigtsmæssigt kan tilgodeses ved andre ordninger. Da betingelserne for bilstøtte ikke er opfyldt, kan der heller ikke ydes tilskud til kørekort.

Genbevilling - udskiftning af bil

Sag 24 - Hjemvisning af afslag på støtte til køb af bil. Der er tale om en 78-årig kvinde, der igennem mange år har fået støtte til køb af bil med særlig indretning, men senest har fået afslag på udskiftning. Hun har haft polio som barn og opfylder de helbredsmæssige betingelser for støtte til køb af bil, da hendes gangdistance er lille og hendes balance dårlig. Sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til at vurdere, om borgers kørselsbehov kan tilgodeses på anden vis end ved brug af egen bil. Og om borgers helbredsmæssige forhold hindrer brug af el-scooter til kørsel i nærområdet.

Sag 25 - Stadfæstelse af afslag på udskiftning af bil, da det nuværende kørselsbehov kan tilgodeses på anden vis end ved brug af egen bil, bl.a. ved brug af offentlig transport og el-scooter i nærområdet. Sagen drejer sig om en 60-årig kvinde, der modtager førtidspension. Hun har kroniske smerter på grund af dårlig ryg, dropfod på begge fødder og afførings- og urintrang med inkontinens som følge af med mellemrum forekommende afklemning af rygmarven. Ved gangtest gik hun 350 m og kunne også gå på trapper.

Sag 26 - Stadfæstelse af afslag på udskiftning af bil. Sagen drejer sig om en kvinde på 75 år, som har følger efter polio som spæd. Hun har tidligere fået støtte til køb af bil, senest i 2007. Hendes ægtefælle skal nu køre for hende. Hun opfylder de helbredsmæssige betingelser, men hendes kørselsbehov kan tilgodeses ved kørsel på el-køretøj, brug af handicapkørsel og flextur.

Sag 27 - Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil til en borger, der er blind. Borger har tidligere fået bevilget støtte til køb af bil. Han er folkepensionist og kørselsbehovet er nu mindre end ved sidste bevilling af støtte til køb af bil for godt 10 år siden. Kørselsbehovet findes ud fra en vurdering af borgerens alder, almentilstand og forholdene i øvrigt mere hensigtsmæssigt at kunne dækkes på anden vis end ved kørsel i egen bil. Borgeren kan gå 650 meter uden pauser undervejs og uden hjælpemidler, men med personstøtte grundet blindhed. Borger har mulighed for at anvende offentlig transport i form af bus, tog og metro. Og har mulighed for at køre med Flextur, at få bevilget kørsel i forbindelse med læge- og speciallægebesøg og til hospitalsbehandling og -undersøgelse.

Sag 28 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil til en mand, som er folkepensionist. Borger har tidligere fået bevilget bil, men hans funktionsevne vurderes ikke at være nedsat i et sådant omfang, at hans evne til at færdes er væsentligt forringet. Borgeren kan til gangtesten gå 182 meter og har selv oplyst, at han kan gå 740 meter, men at det tager 45-60 minutter. Kørselsbehovet kan ud fra en vurdering af borgers alder, almentilstand og forholdene i øvrigt mere hensigtsmæssigt dækkes på anden vis end ved kørsel i egen bil. Kommunen har vejledt om et el-køretøj, som kan dække en stor del af kørslen i nærmiljøet, ligesom borger kan benytte offentlig transport med et el-køretøj.

Sag 29 - Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil. Borger har senest i 2010 fået bevilget støtte på trivselsmæssigt grundlag. Borger har købt aktuelle bil, før ansøgning om støtte, da den tidligere bil var slidt ned. Betingelserne for bilstøtte er ikke længere opfyldt, da borgers faktiske gangdistance ikke er tilstrækkelig nedsat, og borger kan klare sit transportbehov med bl.a. bus og tog - og ved brug af trehjulet cykel i nærområdet.

Sag 30 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil. Borger, der nu er folkepensionist, har ikke længere ret til bil på erhvervs-mæssigt grundlag, da behovet for bil skyldes arbejdets særlige karakter. Derudover har borger frivilligt arbejde, der ikke er indtægtsgivende beskæftigelse, og derfor ikke giver et væsentligt bidrag til folkepensionen. Borger har heller ikke ret til støtte til køb af bil på trivselsmæssigt grundlag, da han kan benytte andre kørselsordninger, tog, metro og el-køretøj.

Sag 31 – Hjemvisning af afslag på støtte til udskiftning af bil. Der er tale om en kvinde på 53 år med et stort kørselsbehov. Hendes gangdistance er svingende, ved gangtest i alt 244 meter, på den bedst mulige dag dog 450 meter, men med smerter. Hun har, udover kørestol med Swiss-Trac, en lejringspude og en madras, som hun ønsker at medbringe, når hun er på længere ture (med overnatning). Det fremgår ikke med tilstrækkelig klarhed, om hun mere hensigtsmæssigt kan dække sit kørselsbehov på anden måde end ved brug kørsel i egen bil.

Billigst egnet

Sag 32 – Hjemvisning på grund af manglende oplysninger om ansøgers helbredsforhold. Sagen drejer sig om valg af bil. Sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om den bevilgede bil er den billigst egnede bil.

Særlige indretninger

Sag 33 – Stadfæstelse af afslag på tilskud til særlig indretning i form af automatgear. De helbredsmæssige betingelser for bevilling af særlig indretning ses ikke at være opfyldt. Bl.a. er der ikke dokumentation for tilstrækkelige skånehensyn, som gør det nødvendigt med automatgear, for at borger kan køre bil.

Sag 34 - Stadfæstelse af afslag på højere tilskud til automatgear end den faktiske udgift. Samtidig stadfæstelse af afslag på højere billån end bevilget. Prisstigning på den selvvalgte bil i ventetiden er en risiko, som borger selv må bære. Derfor er borger ikke berettiget til højere billån, end svarende til den billigst egnede bil, som kommunen har vurderet og bevilget.

Sag 35 - Stadfæstelse af afgørelse om tilskud til særlig indretning i form af automatgear. Vi stadfæster, da kommunen har bevilget tilskud til automatgear ud fra den faktiske udgift på den bil, som kommunen har vurderet er den billigst egnede. Borger har valgt at

købe en dyrere bil, hvor også udgiften til automatgear er højere. Det, at borgeren vælger at købe en anden bil end den bevilgede, må dog ikke medføre yderligere udgifter for kommunen.

Sag 36 - Stadfæstelse af afslag på tilskud til særlig indretning i form af oliefyr. Borger kan afise bilen på anden vis end ved brug af et oliefyr. Borger er vejledt om brug af fx tæppe eller dækken, isfjerner spray og isskraber med langt skaft, så borger, der anvender benprotese, ikke skal læne sig ind over bilen.

Sag 37 – Stadfæstelse af afslag på tilskud til nødvendig særlig indretning i form af fjernbetjening til motorkabinevarmer til at afise bil. Borger er ikke i erhverv og har ikke i øvrigt et kørselsbehov med uforudsigelige køretidspunkter. Behovet for afisning af bil kan dækkes med motorkabinevarmer med ur, da borger har mulighed for at planlægge sin kørsel.

Sag 38 – Stadfæstelse af afslag på støtte til køb af bil og afslag på tilskud til særlig indretning form af automatgear til leaset bil. Borger lider af neuropati, sukkersyge, depression, PTSD og er fast el-kørestolsbruger. Borger opfylder de helbredsmæssige betingelser for bilstøtte, men kørselsbehovet kan dækkes på anden vis end ved kørsel i egen bil ved at benytte tog eller kørselsordninger. El-kørestolen dækker behov for kørsel i nærområdet. Tilskud til særlig indretning er betinget af, at bilen tilhører ansøgeren eller en anden person inden for husstanden. Da borger har leaset bilen, kan der ikke modtages tilskud til særlig indretning.

Sag 39 – Stadfæstelse af afslag på tilskud til særlig indretning i form af ekstra sikkerhedssele, der muliggør at borger også kan sidde i passagersædet. Borger er bevilget bil, som han selv kører. Han forflytter sig fra el-kørestol til førersæde. Den særlige indretning letter ikke borgers placering i bilen, da han allerede har den nødvendige indretning af bilen. Derudover har borger mulighed for at holde pause, hvis han bliver træt og kan desuden planlægge kørsel efter sine helbredsforhold.

Sag 40 – Stadfæstelse af afslag på særlig indretning i form af bakkamera, automatgear, diskretionsfilm og fjernbetjening til motor-kabinevarmer. Der er ikke tale om nødvendige særlige indretninger, da borger ikke selv kører bilen og da hans chauffør ikke på grund af helbredsforhold eller som følge af krav i kørekortet har behov for hverken bakkamera eller automatgear. I forhold til diskretionsfilmen fremgår det, at borger ikke har behov for at opholde sig i bilen i længere tid ad gangen, og at han har fået bevilget aircondition til bilen. I forhold til fjernbetjening til motor-kabinevarmer er en fjernbetjening ikke nødvendig, da borger ikke selv skal betjene motor-kabinevarmeren. Derudover er han afhjulpnet med en digital timer til motor-kabinevarmeren og ved, at det er muligt at planlægge køretidspunkterne.